

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 684/2018-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Perhác s. r. o., Jelenec 353, v mene ktorej koná advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhác, PhD., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoV 1/2017 z 24. mája 2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia, napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 684/2018-19 z 13. decembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, v mene ktorej koná advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD. (ďalej len „právny zástupca sťažovateľov“), v časti, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej označovaný aj ako „najvyšší súd“, prípadne „odporca“) sp. zn. 2 TdoV 1/2017 z 24. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a konaním, ktoré mu predchádzalo (ďalej len „napadnuté konanie“).

V zmysle čl. X Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 účinného od 26. apríla 2019 (ďalej len „pôvodný rozvrh práce“) bola táto ústavná sťažnosť pridelená sudcovi Petrovi Strakovi ako novému sudcovi spravodajcovi tretieho senátu ústavného súdu, ktorého ďalším členom je sudca Martin Vernarský a predsedom sudca Mojmír Mamojka.

Následne bola prerokovaná v zmysle Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 účinného

od 1. januára 2020, ktorý zachoval uvedené zloženie senátu vrátane osoby predsedu senátu a osoby sudcu spravodajcu.

Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

2. Z relevantnej časti ústavnej sťažnosti (časti, v ktorej bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok (pôvodne Špeciálny súd v Pezinku), pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) uznaní za vinných zo spolupáchateľstva pokračovacieho zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona, za čo bol každému z nich uložený (okrem iného) úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov.

Na základe odvolania sťažovateľov najvyšší súd (ako odvolací súd, pozn.) rozsudkom sp. zn. 5 To 6/2016 z 10. novembra 2016 rozsudok špecializovaného trestného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil vo výroku o vine a tým aj vo výroku o treste a, rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, uznal sťažovateľov za vinných zo spolupáchateľstva pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona, za čo každému z nich uložil (okrem iného) mimoriadne znížený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov nepodmienečne.

Proti rozsudku najvyššieho súdu (ako odvolacieho súdu, pozn.) z 10. novembra 2016 sťažovatelia podali dovolanie, ktoré najvyšší súd (ako dovolací súd, pozn.) napadnutým uznesením zamietol podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Pretože najvyšší súd rozhodoval v trestnom konaní sťažovateľov ako odvolací a neskôr ako dovolací súd, bude ho ďalej ústavný súd označovať buď ako „odvolací súd“, alebo ako „dovolací súd“ v závislosti od toho, ktorej fáze trestného konania, prípadne ktorému konkrétnemu rozhodnutiu sa bude ústavný súd venovať.

3. Namietané porušenie v ústavnej sťažnosti označených základných práv a práv napadnutým uznesením a napadnutým konaním dovolacieho súdu sťažovateľa odôvodňujú najmä takto:

«Dovolací súd k námietke nezákonnosti príkazov na požitie ITP... uviedol, citujeme: Je faktom, že Ústavný súd Slovenskej republiky... vo svojich nálezoch III. ÚS 97/2012 a III. ÚS 490/2015 vyslovil, že neuvedenie mena a funkcie sudcu v súhlasoch na použitie ITP je takým nedostatkom týchto súhlasov, ktorý „zbavuje sťažovateľa presvedčivej záruky, že o zásahu do práv spojených s jeho súkromím rozhodol zákonný sudca...“

Dovolací súd v tejto súvislosti v ďalšej časti svojho uznesenia v podstate uviedol, že ústavný súd riešil iný prípad (konanie podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov) a najmä posudzoval iné okolnosti prípadu.

K uvedenému pripomíname, že ústavný súd a ESLP pre všetky spôsoby „tajného sledovania“ aplikuje rovnaké princípy bez toho, aby rozlišoval medzi jednotlivými druhmi použitých operatívno-pátracích prostriedkov (rozhodnutia Khan proti Spojenému kráľovstvu z 12. mája 2000; Copland proti Spojenému kráľovstvu z 3. apríla 2007). Nie je teda relevantné, či tajné sledovanie bolo vykonané na základe zákona č. 166/2003 Z. z. alebo podľa príslušných ustanovení Tr. por. Ústavný súd už opakovane konštatoval, že súhlasy na tajné sledovanie, ktoré neobsahujú transparentnú identifikáciu sudcu sú nepreskúmateľné a nezákonné. Uvedené musí platiť aj v prípade, ak príkazy sudcu vydané podľa príslušných ustanovení Tr. por. neobsahujú transparentnú identifikáciu sudcu. Rovnako súhlasy ako i príkazy sú rozhodnutiami orgánov verejnej moci, ktoré mimo iného, musia obsahovať riadnu identifikáciu sudcu. V tejto súvislosti nie je relevantné či ústavný súd riešil iný prípad a iné okolnosti prípadu tak ako to, podľa nášho názoru, nesprávne uviedol dovolací súd. Transparentnú identifikáciu sudcu totiž nemožno nijako spájať so skutkovými okolnosťami prípadu. Ak príkazy (rozhodnutia) na tajné sledovanie

alebo súhlasy (rozhodnutia) na tajné sledovanie neobsahujú riadnu identifikáciu sudcu, ktorý ich vydal, už táto skutočnosť sama o sebe podľa judikatúry ústavného súdu spôsobuje nezákonnosť vydaných rozhodnutí na tajné sledovanie.

... K odôvodneniu namietaných príkazov pripomíname, že tieto proti našim osobám neobsahujú žiadne nieto ešte preskúmateľné odôvodnenia. Tak ako sme už mnohonásobne uviedli, tým, že do dnešného dňa neboli príkazy odtajnené, nemôžeme ani do tejto s'ážnosti citovať z ich obsahu, čo by jednoznačne a nepochybné preukázalo nielen to, že v príkazoch nie sme nijako označení, ale aj to, že proti našim osobám neexistujú žiadne odôvodnenia, čo taktiež samo o sebe zakladá nezákonnosť namietaných rozhodnutí o tajnom sledovaní. Namietané príkazy síce boli vydané na základe § 114 Tr. por., nie však v súlade s ním. Ide o mimoriadne závažné pochybenie, ak rozhodnutia o tajnom sledovaní neobsahujú transparentnú identifikáciu sudcu, čo nemožno dodatočne konvalidovať.

... V našej trestnej veci všetky orgány verejnej moci (orgány ochrany práv) Slovenskej republiky absolútne odignorovali nálezy ústavného súdu (napríklad nálezy ústavného súdu I. ÚS 274/05; I. ÚS 117/07; III. ÚS 80/08, III. ÚS 133/2010, I. ÚS 114/2012, III. ÚS 97/2012, III. ÚS 490/2015).

... Navyše, o tých istých (zhodných, totožných) príkazoch na použitie ITP všeobecné súdy v iných trestných konaniach, mimo iného, konštatovali ich nezákonnosť, odvolajúc sa na judikatúru ústavného súdu a judikatúru ESLP. Pre spresnenie dodávame, že ide o osoby colníkov, ktoré boli pôvodne trestné stíhaní spolu s nami. I keď už počas prípravného konania tzv. policajného vyšetrovania boli vylúčení na samostatné konania, spoločným menovateľom pokiaľ ide o otázku tajného sledovania boli tie isté (totožné) príkazy na použitie ITP.

... Opakovane uvádzame, že z rozhodovacej praxe ústavného súdu, ktorý sa vo viacerých rozhodnutiach vyjadril k princípu právnej istoty ako súčasť práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva, citujeme: „... Ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odchylným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (III. ÚS 192/06)...“.

K neodtajneným príkazom sudcu na použitie ITP... dovolací súd... uviedol, že ako dovolatelia argumentujeme tak, ako keby rozhodnutia sudkyne pre prípravné konanie (príkazy na použitie ITP) boli pred nami a pred obhajcami utajované, k čomu navyše dodal, že to ale nie je pravda. Takto sme však nikdy neargumentovali a napokon z povahy a logiky veci vyplýva, že sme mali, resp. obhajcovia možnosť oboznámiť sa s formálnymi a obsahovými náležitosťami namietaných príkazov. Inak by sme nemohli tvrdiť, že namietané príkazy sa nevzťahujú na naše osoby. Nie sme adresátmi príkazov. Príkazy neobsahujú žiadne odôvodnenia vo vzťahu k našim osobám. Skutky v nich uvedené nie sú nijako zhodné, a to ani len približne, so skutkami uvedenými v obžalobe prokurátora. Na namietaných príkazoch absentuje titul, meno a priezvisko sudcu, ktorý ich vydal, je na nich iba nečitateľný podpis. Inak povedané, nenamietali sme, že sme príkazy nevideli, ako to nesprávne uvádza dovolací súd, ale sme vytykali a podrobne argumentovali, že vzhľadom na to, že príkazy sú naďalej utajované, nemôžeme ani my ani naši obhajcovia uvádzať vo svojich podaniach (ani v opravných prostriedkoch) žiadané údaje, ktoré sú uvedené v príkazoch, resp. v dokumentoch, ktoré boli podkladom pre ich vydanie. Takýmto postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a k závažnému porušeniu práva na obhajobu. Navyše, my sme nikdy nenavrhlí vypočítať žiadnych operatívnych pracovníkov ani preverovanie operatívnych či spravodajských informácií, tak ako to nesprávne uvádza dovolací súd na strane 7 odsek 2 svojho uznesenia. V tomto smere sú úvahy dovolacieho súdu mylné a nezodpovedajú našim konkrétnym a podrobným argumentáciám viažucim sa na odtajnenie namietaných príkazov na ITP ako aj dokumentov policajtov inšpekčnej služby MV SR, ktoré boli výlučným (jediným) podkladom na vydanie rozhodnutí o našom tajnom sledovaní. V podrobnostiach k odtajneniu namietaných príkazov na ITP odkazujeme na vyššie uvedenú argumentáciu. Preto len stručne opakujeme, tým že namietané príkazy neboli odtajnené, nebolo nám umožnené reálne a účinne bližšie argumentovať a odôvodňovať v našich podaniach [najmä v opravných prostriedkoch (či už v riadnych alebo v mimoriadnych)], prečo skutky uvedené v namietaných príkazoch nie sú zhodné, a to ani približne (nijako), so skutkami, ktoré boli predmetom obžaloby ako aj rozhodnutí všeobecných súdov.

Na záver možno zjednodušene uviesť, že ťažiskovou otázkou je námietka nezákonnosti príkazov na použitie ITP, od ktorej sa odvíja nezákonnosť tajného sledovania ako celku (obrazovo- zvukové záznamy, ich prepisy a preklady).»

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd vydal nález, z ktorého ústavný súd uvádza časť relevantnú vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti prijatej na ďalšie konanie:

„...• Základné práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 13 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV/1/2017 a jeho uznesením z 24. mája 2017 porušené boli.

• Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017, sp. zn. 2 TdoV/1/2017 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

...• Ústavný súd sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľov.“

5. Ústavný súd listom z 29. januára 2019 vyzval odporcu, aby sa vyjadril k prijatiu ústavnej sťažnosti sťažovateľov v uvedenej časti na ďalšie konanie, oznámil, či vo veci trvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu, a zároveň požiadal odporcu o zaslanie spisu týkajúceho sa napadnutého konania.

Odporca vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 7. februára 2019 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, zároveň doručil ústavnému súdu zberný spis k napadnutému konaniu a k prijatiu ústavnej sťažnosti uviedol: *„... obvinení v ústavnej sťažnosti argumentujú zhodne ako v odvolaní a dovolaní. V ústavnej sťažnosti nepredložili žiadne iné argumenty či tvrdenia ako vo svojich predchádzajúcich podaniach. Domnievam sa, že doposiaľ konajúce súdy náležitým spôsobom reagovali na všetky argumenty obvinených, a preto by som sa vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti musel len opakovať. Preto si dovoľím odkázať na odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu.“*

6. Ústavný súd listom z 11. februára 2019 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby oznámil, či vo veci trvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu, a ak to považuje za potrebné, aby sa vyjadril k vyjadreniu odporcu k prijatiu ústavnej sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľov vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 28. februára 2019 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a k vyjadreniu odporcu k prijatej ústavnej sťažnosti uviedol, že nesúhlasí s tvrdením odporcu, že dosiaľ konajúce všeobecné súdy náležite reagovali na všetky argumenty sťažovateľov. Vo zvyšku reprodukuje argumenty už uvedené v ústavnej sťažnosti. Napokon právny zástupca sťažovateľov žiada o priznanie trov právneho zastúpenia takto: „3 úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu, podanie dodatku k sťažnosti ústavnému súdu) v sume základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby za rok 2017 v sume 147,33 Eur + režijný paušál 8,84 Eur = 156,17 Eur, spolu v sume 468,51 Eur;

1 úkon právnej služby uskutočnený v roku 2019 (vyjadrenie k výzve ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 684/2018-40 zo dňa 11.02.2019 a k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu č. k. KP 3/2019-11 zo dňa 30.01.2019) v sume základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 Eur + režijný paušál 9,80 Eur = 173,13 Eur, spolu v sume 173,13 Eur;

t.j. trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 641,64 Eur, ktoré navrhujeme priznať k rukám právneho zástupcu sťažovateľov, t.j. na účet právneho zástupcu sťažovateľov zriadený vo [REDAKOVANÉ], číslo účtu: [REDAKOVANÉ].“

7. Dovolací súd v napadnutom uznesení uvádza: „... dovolanie... nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu prechádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-1).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom,

pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu prechádzajúceho konania nad rámec návrhu dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej zo zákona (§ 385 Tr. por.) a z čl. 2 ods. 2 Ústavy...

... najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľov, zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por., bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú. “

8. Podľa dovolacieho súdu „*K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinení v dovolaní argumentovali vecne, nie však relevantne, že orgány činné v trestnom konaní im neodtajnili svoje dokumenty a nezabezpečili resp. nepožiadali sudcu pre prípravné konanie o odtajnenie ním vydaných namietaných rozhodnutí (príkazov) o tajnom sledovaní. Neodtajnenie rozhodnutí sudcu na tajné sledovanie im podľa nich natrvalo znemožnilo reálnu a účinnú obhajobu. Obvinení v dovolaní ďalej tvrdili, že pokiaľ nie sú odtajnené rozhodnutia sudcu na tajné sledovanie a materiály inšpekčnej služby ministerstva vnútra, ktoré boli podkladom rozhodnutí na tajné sledovanie, trvalo sa nevedia reálne a účinne brániť a argumentovať, prečo sa tieto nevzťahujú na ich osoby. Preto nemohli namietat naplnenie zákonných podmienok (zásada legality, zásada legitimacy a zásada proporcionality) proti ich osobám...*

Dovolatelia argumentujú tak, ako keby rozhodnutia sudkyne pre prípravné konanie zo 14. septembra 2008, sp. zn. BB-ŠS-V-459-01/08-NTK, a zo 14. septembra 2008, sp. zn. BB-ŠS-V-460-01/08-NTT (príkazy na použitie ITP), boli pred nimi a ich obhajcami utajované, čo ale nie je pravda. Obvinení a aj ich obhajcovia mali možnosť s týmito príkazmi sa oboznámiť (vid' čl. 798, 808, 961, 963 - už v prípravnom konaní a následne i na hlavnom pojednávaní vykonanom 4. augusta 2015. čl. 1199), a teda boli a sú im známe dôvody, pre ktoré rozhodla sudkyňa pre prípravné konanie o použití ITP. Najvyšší súd preto nemôže akceptovať tvrdenie obvinených uvedené napr. v bode 34 dovolania, že z dôvodu neodtajnenia uvedených rozhodnutí nemali možnosť namietat' a brániť sa proti tvrdeniam uvedeným v príkazoch. Ich argumenty by boli prijateľné iba vtedy, ak by príkazy na použitie ITP boli pred nimi utajené počas celého trestného konania a keby nemali možnosť sa s nimi

vôbec oboznámiť. Tým, že doposiaľ neboli príkazy na použitie ITP odtajnené pre verejnosť, ale boli odtajnené pre obvinených a ich obhajcov (viď vyššie), nemohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces porušením práva na obhajobu, pretože verejnosť nie je stranou ani subjektom trestného konania.“

9. K námietke sťažovateľov, že neboli odtajnené podklady inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „inšpekčná služba“), na základe ktorých príslušná sudkyňa pre prípravné konanie vydala príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov, dovolací súd v napadnutom uznesení uviedol: *«Zákonnosť a procesná použiteľnosť informácií získaných použitím ITP sa odvodzuje od zákonného rozhodnutia príslušného orgánu (v tomto prípade sudkyne pre prípravné konanie) o použití ITP a nie od operatívnych či spravodajských informácií, ktoré viedli sudkyňu pre prípravné konanie k vydaniu príkazov na použitie ITP. Rozhodnutie sudkyne pre prípravné konanie - vydanie príkazov na použitie ITP - nie je rozhodnutím o vine, ale je podkladom na použitie jedného z viacerých procesných prostriedkov, slúžiacich na odhaľovanie trestnej činnosti a jej prípadných páchatel'ov. Najvyšší súd nepovažuje za prijateľné, aby podmienkou na vyslovenie zákonnosti príkazu na použitie ITP bolo preskúmanie podkladov slúžiacich sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie aj obhajobou. Sudca pre prípravné konanie (nie obvinený, obhajca a ani prokurátor) a jeho prieskum predloženého materiálu je garantom, že použitie ITP je opodstatnené.*

Rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie, ktorým umožní použitie ITP, musí byť náležite odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, ktoré skutočnosti odôvodňujú naplnenie podmienok zásahu do práva na súkromie. Odôvodnenie musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a musí dostatočne objasňovať skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby sa zachádzalo do všetkých detailov veci. Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania príkazu na použitie ITP si vyžaduje relevantnú a dostatočne špecifickú argumentáciu, ktorá poskytuje vysvetlenie, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky na jeho vydanie. To ale neznamená, že v odôvodnení príkazu na použitie ITP musia byť odtajnené všetky informácie (obsahujúce napr. mená informátorov) z predloženého podkladového materiálu. Taktiež to neznamená, že obhajoba má oprávnenie overovať pravdivosť informácií (podkladov) predložených sudcovi

pre prípravné konanie pred rozhodnutím o vydaní či nevydaní príkazu na použitie ITP. Na to je určený sudca pre prípravné konanie ako garant tohto procesu. Ak by platili opačné úvahy obhajoby v tomto smere, potom by zákonite došlo až k odtajneniu informátorov a predmetom dokazovania v súdom konaní by bolo zistenie a overenie pravdivosti ich tvrdení len za tým účelom, či neklamali, keď informovali o „možnej trestnej činnosti“. Títo informátori (takmer nikdy) nevystupujú v ďalšom konaní ako svedkovia, ich tvrdenia slúžia len polícii na odhalenie trestnej činnosti a ich páchatel'ov a sudcovi pre prípravné konanie len na rozhodnutie o použití ITP, nie však na preukazovanie viny obvineným.

V prípade, ak podkladový materiál obsahuje operatívne (či spravodajské) informácie získané vlastnou operatívnou činnosťou príslušných pracovníkov (kriminálka), potom by podľa úvah obhajoby bolo zrejme nevyhnutné vypočítať operatívnych pracovníkov k tomu ako, kde a kedy získali informácie naznačujúce podozrenie z trestnej činnosti, aby tak mohla aj obhajoba preskúmať zákonnosť a opodstatnenosť vydania príkazu na použitie ITP.

... odtajnenie podkladov slúžiacich sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o použití ITP - je podľa názoru najvyššieho súdu neprijateľný nielen v podmienkach Slovenskej republiky, ale predpokladane aj vo všetkých demokratických krajinách, a to preto, že by to odporovalo samotnej podstate vyhľadávania trestnej činnosti, mohlo by to viesť až k deštrukcii práce polície pri odhaľovaní trestnej činnosti, a preto, že rozhodnutie o použití ITP v žiadnom prípade nie je rozhodnutím o vine či nevine páchatel'a prípadného trestného činu, ale len procesným prostriedkom slúžiacim na odhaľovanie trestnej činnosti a jej prípadných páchatel'ov.

... paradoxne vyznieva obsah trestného spisu a tam založené materiály (podklady) na č.l. 1-62, ktoré odkrývajú pozadie vyhľadávania trestnej činnosti a ako také podľa názoru najvyššieho súdu sú v trestnom spise nadbytočné, pretože ich dôkazná hodnota (pre účely rozhodnutia o vine či nevine páchatel'ov) je nulová a dokumentačne odôvodňujú len začatie trestného stíhania vo veci a obsahovo nepochybne i vydanie príkazov na vydanie ITP.

Neodtajnenie príkazu na použitie ITP (v predmetnej veci príkazov na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov) za účelom jeho založenia do spisu ako neutajovanej prílohy a za účelom jeho vykonania na hlavnom pojednávaní resp. verejnom zasadnutí aj za prítomnosti verejnosti, pokiaľ mal obvinený alebo jeho

obhajca v priebehu trestného stíhania možnosť s týmto sa oboznámiť, a neodtajnenie kriminálneho alebo spravodajského zväzku predkladaného príslušnému orgánu verejnej moci (v predmetnej veci sudkyni pre prípravné konanie) ako podkladový materiál, slúžiaci sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o použití ITP, podľa názoru najvyššieho súdu nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.»

10. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

11. Podľa dovolacieho súdu *«K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinení v dovolaní vecne, nie však relevantne uviedli, že na hlavnom pojednávaní nemali byť vykonané obrazovo zvukové záznamy získané použitím ITP, nakoľko samotné príkazy na použitie ITP (viď vyššie) sú nezákonné. „Nezákonné príkazy už samy o sebe automaticky a bez ďalšieho zakladajú nezákonnosť samotných obrazovo-zvukových záznamov vyhotovených na ich základe.“ (str. 7 dovolania).»*

12. Dovolací súd odkazuje na rozsudok odvolacieho súdu, ktorý sa na str. 29 – 44 vyjadril k zákonnosti príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov, pričom jeho právne závery dovolací súd akceptuje a stotožňuje sa s nimi.

K námietkam sťažovateľov, že príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov sú nezákonné už len pre to, lebo v nich chýba titul, meno a priezvisko sudcu pre prípravné konanie, dovolací súd uviedol: *«Je faktom, že Ústavný súd... vo svojich nálezoch III. ÚS 97/2012 a III. ÚS 490/2015 vyslovil, že neuvedenie mena a funkcie sudcu v súhlasoch na použitie ITP je takým nedostatkom týchto súhlasov, ktorý „zbavuje sťažovateľa presvedčivej záruky, že o zásahu do práv spojených s jeho súkromím rozhodol zákonný sudca.“*

Ústavný súd však riešil iný prípad (konanie podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov) a najmä posudzoval iné okolnosti prípadu. Z označených náleзов ústavného súdu sa dá zistiť, že príslušný sudca vydal tzv. „formulárové“ súhlasy na použitie ITP, ktoré s veľkou pravdepodobnosťou pripravil žiadateľ a sudca len doplnil chýbajúce údaje a podpísal ich.

Nielen žiadosti o súhlas na použitie ITP, ale aj samotné súhlasy na použitie ITP neboli riadne odôvodnené a obsahovali i formálne nedostatky (viď označené nálezy ústavného súdu). Je preto úplne pochopiteľné, že ústavný súd vyslovil porušenie práv sťažovateľa, a to aj práva na zákonného sudcu.

V predmetnej veci však rozhodnutia sudkyne pre prípravné konanie boli náležité odôvodnené, boli vydané v súlade so všetkými podmienkami uvedenými v ust. § 114 Tr. por., a teda celkom zjavne nešlo o „formulárové“ rozhodnutie vypracované už žiadateľom.

Odvolačný súd vyslovil (str. 32-33 jeho rozsudku), že neuvedenie titulu, mena a priezviska sudcu v príkazoch na použitie ITP predstavuje formálnu chybu príkazu, ktorá ale nespôsobuje nezákonnosť príkazov. Dovolací súd považuje takýto záver za správny, pretože zodpovedá koncepcii materiálneho právneho štátu, ktorá zahŕňa požiadavku na obsahovú a hodnotovú kvalitu právneho predpisu najmä zákona, ktorý má zabezpečiť primeranosť použitého právneho prostriedku implementovaného vo zvolenej legislatívnej regulácii vo vzťahu k legislatívnemu cieľu sledovaného zákonodarcom (zákonodarcom deklarovanému účelu právnej regulácie) a súlad zvoleného legislatívneho opatrenia s ústavnými princípmi a demokratickými hodnotami vytvárajúcimi koncept materiálneho právneho štátu. Prísne kritéria pri uplatňovaní princípu právneho štátu musia platiť pre obsah právneho predpisu, t.j. predovšetkým toho, ktorým sa zasahuje do základných práv a slobôd. Orgán aplikácie práva sa tak môže, ba dokonca musí odchyliť od doslovného znenia právneho textu v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje požiadavka ústavne konformného výkladu (primerane PL. ÚS 22/06, PL. ÚS 32/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 117/07, PL. ÚS 814/98, PL. ÚS 32/95).

Namietaný formálny nedostatok príkazov na použitie ITP svojou dôkaznou aktivitou napravil odvolací súd (č.l. 1452) s tým, že bolo nespochybniteľne preukázané, že príkazy vydal v súlade so zákonom na to určený a oprávnený orgán verejnej moci - sudkyňa pre prípravné konanie, čím bola dodržaná zásada judiciality. ...trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd (I. ÚS 21/2000, I. ÚS 74/2001, I. ÚS 290/2016).

Ochrana práv obvineného nemôže byť len prísne formálna (vychádzajúca iba z doslovného znenia právneho predpisu upravujúceho, to ktoré právo). Každé právo obvineného a tomu zodpovedajúca povinnosť orgánov verejnej moci postupovať tak, aby toto právo bolo dodržané má vždy zároveň aj materiálny obsah vyjadrený účelom a cieľom právneho predpisu. Preto je prípustné a napokon i potrebné konvalidovať prípadné formálne pochybenie orgánu verejnej moci v úvodnej fáze konania v ďalšom procesnom postupe, ak tým bude naplnený materiálny rozmer príslušného právneho predpisu. S ohľadom na to, i keď v určitom štádiu konania došlo k nesprávnemu procesnému postupu (v tomto prípade v príkazoch chýba titul, meno a priezvisko oprávneného orgánu verejnej moci) tento nedostatok bol v ďalšom - odvolacom konaní napravený overením subjektu oprávneného na vydanie príkazov na použitie ITP.

Dovolací súd rešpektujúc koncepciu materiálneho právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy) uzatvára, že hoci postup sudkyne pre prípravné konanie pri vydaní príkazov na použitie ITP nebol formálne perfektný, keď v príkazoch chýba úplné označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide - § 181 ods. 1 písm. a) Tr. por., čo ale neznamená absolútnu nezákonnosť príkazov na použitie ITP a ani to, že zásah do práva na súkromie dotknutých osôb (len z dôvodu formálneho nedostatku pri naplnení materiálnych predpokladov) odporuje zásadám legality, legitimacy a proporcionality (k tomu podrobne vid' rozsudok odvolacieho súdu). ...aj rozsudok (uznesenie) má svoju formálnu podobu, okrem iného musí obsahovať - označenie súdu, o ktorého rozsudok ide, mená a priezviská sudcov a prisediacich, ktorí sa na rozhodnutí zúčastnili - § 163 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V prípade ak by v rozsudku absentovalo uvedenie titulu, mena a priezviska sudcu v mieste kde bol rozsudok sudcom podpísaný išlo by síce o formálny nedostatok tohto rozhodnutia, ktorý ale, podľa názoru najvyššieho súdu, nespôsobuje absolútnu nezákonnosť rozsudku, ale len jeho formálnu a napravitelnú nedokonalosť.

... príkazy na použitie ITP v predmetnej veci považuje dovolací súd za spôsobilé procesné prostriedky umožňujúce polícii legálne použitie ITP, a preto i výsledky plynúce z ITP a vykonané na hlavnom pojednávaní i verejnom zasadnutí považuje dovolací súd za plnohodnotné dôkazy, preukazujúce priebeh skutkového deja. Prvostupňový súd preto nepochybil, keď na hlavnom pojednávaní oboznámil obrazovo-zvukové záznamy.

Chýbajúci titul, meno a priezvisko príslušného orgánu na príkaze na použitie ITP je síce formálnym nedostatkom tohto príkazu v zmysle § 181 ods. 1 písm. a) Tr. por., ktorý ale pri perfektnom postupe podľa § 114 Tr. por. a pri naplnení všetkých materiálnych predpokladov na vydanie príkazu na použitie ITP (v predmetnej veci sa tak stalo) nespôsobuje jeho absolútnu nezákonnosť, a teda nie je takým nedostatkom tohto rozhodnutia a ani procesného postupu, ktorý by bez ďalšieho vylúčil použiteľnosť informácii získaných prostredníctvom ITP na základe takéhoto príkazu, najmä ak v ďalšom konaní bolo spoľahlivo preverené, že príkaz bol vydaný subjektom na to oprávneným. Podľa názoru najvyššieho súdu by opak odporoval koncepcii právneho štátu.

Preto nepochybil súd prvého stupňa, keď na hlavnom pojednávaní vykonal obrazovo-zvukové záznamy a nepochybil ani odvolací súd, keď tieto akceptoval ako plnohodnotné dôkazy preukazujúce vinu obvinených.»

13. V zmysle už uvedeného dovolací súd konštatoval, že nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

14. Dovolací súd poukazuje aj na argumentáciu sťažovateľov, ktorou v dovolaní tvrdili nezákonnosť uznesení o začatí trestného stíhania (pozri už uvedené), avšak tieto tvrdenia nepodradili pod žiadny dovolací dôvod. Najvyšší súd sa tak mohol len domnievať, že mali na mysli dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, keďže podľa názoru sťažovateľov v dovolaní „od nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci sa odvíja celý ďalší proces“.

K tomu dovolací súd uviedol: *«Predložený trestný spis na č.l. 1-62 obsahuje podkladové operatívne materiály, ktoré zreteľne a bez najmenších pochybností preukazujú podozrenie zo spáchania trestnej činnosti „doposiaľ nestotožnenými osobami.“ Existencia takéhoto podozrenia vylučuje možnosť postupu polície podľa § 197 ods. 1, ods. 2 Tr. por., a preto bolo zo zákona obligatórnou povinnosťou polície postupovať podľa § 199 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého: „Ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1, ods. 2, policajt začne trestné stíhanie ...“ a tiež v súlade s ustanovením § 199 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého: „Policajt postupuje primerane podľa odseku 1,*

ak sa o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie trestného stíhania dozvie inak ako z trestného oznámenia.“

... Úvahy dovolateľov o „kolektívnej vine všetkých colníkov“ považuje dovolací súd za neprijateľné, keďže nešlo o uznesenie o vznesení obvinenia, ale o začatie trestného stíhania vo veci, ktoré ako také bolo prvým (v tomto prípade) procesným prostriedkom slúžiacim orgánom činným v trestnom konaní na obstarávanie a vykonávanie dôkazov podľa Trestného poriadku. Keďže uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci obsahujú všetky náležitosti podľa § 199 ods. 3 Tr. por., dovolací súd si neosvojil argument dovolateľov o nezákonnosti uznesení o začatí trestného stíhania, a preto ani tieto argumenty obvinených nepovažoval za odôvodňujúce danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.»

15. Pri námietkach sťažovateľov v dovolaní týkajúcich sa údajnej nezákonnosti inšpekčnej služby, ktoré taktiež neboli nepodradené pod žiadny dovolací dôvod, sa dovolací súd opäť mohol len domnievať, že mali na mysli dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

16. Dovolací súd sa v tomto smere stotožnil so stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2015), ktoré uvádza:

«I. Okolnosť, že inšpekčná služba Policajného zboru je nariadením ministerstva vnútra zaradená aj do organizačnej štruktúry ministerstva vnútra ako úrad inšpekčnej služby ministerstva vnútra v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra Slovenskej republiky (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov – ďalej len "zákon o Policajnom zbore") a možnosti ministra vnútra určiť, že službu alebo útvar Policajného zboru nebude riadiť prezident Policajného zboru, ale bude riadená "inak" (§ 6 ods. 2 naposledy označeného zákona). Také zaradenie nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru ako služba aj útvar tohto zboru (§ 4 ods. 1, ods. 2 zákona o Policajnom zbore) a pri činnosti inšpekčnej služby ide o výkon pôsobnosti (plnenie úloh) Policajného zboru pri odhaľovaní a vyšetrowaní trestných činov

(§ 2 ods. 1 písm. b) a d) zákona o Policajnom zbore), a to prostredníctvom policajtov (§ 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore).

II. *Vyšetrovateľ Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a) Tr. por. a poverený príslušník Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. c) Tr. por.*

III. *Žiadosť o súhlas s používaním informačno-technických prostriedkov podľa zákona o ochrane súkromia pred odpočúvaním (zákon č. 166/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov), podávaná prostredníctvom inšpekčnej služby, je podávaná Policajným zborom, a ak je jej vyhovené, informačnotechnický prostriedok je používaný Policajným zborom (§ 2 ods. 2, § 4 ods. 4 naposledy označeného zákona).*

IV. *Riadenie v zmysle § 6 zákona o Policajnom zbore ani riadiace vzťahy v rámci ministerstva vnútra sa netýkajú trestno-procesných vzťahov, upravených Trestným poriadkom, v rámci ktorých ide o vzťah vyšetrovateľa a prokurátora (§ 230 a iné Tr. por.).*

V. *Okolnosť, že vo veci bol činný policajt ako vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru (§ 10 ods. 8 písm. a), písm. c) Tr. por.), aj keď je obvineným príslušníkom policajného zboru, nie je dôvodom na zrušenie rozsudku v odvolacom alebo dovolacom konaní, alebo dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi v zmysle § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. Takým dôvodom však môže byť (samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami) konkrétna chyba postupu vyšetrovateľa.*

VI. *Efektívnosť vyšetrovania trestného činu (a teda ani zistenie, resp. obvinenie jeho páchatela) v predsúdnom konaní nie je predmetom súdneho prieskumu a v tejto súvislosti nie je možné zabezpečiť ochranu práv poškodeného prostredníctvom všeobecného súdu, postupom podľa Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na možnosť poškodeného obrátiť sa v tomto smere na Ústavný súd Slovenskej republiky alebo na Európsky súd pre ľudské práva.»*

17. Dovolací súd ďalej dodáva, že právne vety už uvedeného stanoviska vychádzali z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 42/2015, ktoré bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou, o ktorej ústavný súd rozhodol tak, že ju uznesením sp. zn. II. ÚS 37/2016 z 21. januára 2016 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pretože použitie dôkazov zo strany

inšpekčnej služby nijako v okolnostiach preskúmanej veci nevytvorili priestor na porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd námietky sťažovateľov týkajúce sa nezákonnosti inšpekčnej služby vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ako aj vo vzťahu k inému do úvahy prichádzajúcemu dôvodu dovolania neakceptoval.

19. K uplatneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku napokon dovolací súd uviedol: *„Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (inými slovami, ak dôkazy boli vykonané nezákonným spôsobom). Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by svojou povahou a závažnosťou malo zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.“*

20. Vzhľadom na už uvedené dovolací súd napokon konštatoval, že žiadny v dovolaní predložený argument sťažovateľov nemôže byť subsumovateľný pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

21. Sťažovatelia v dovolaní taktiež uplatňovali dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, no podľa záveru dovolacieho súdu tak učinili bez relevantnej argumentácie. Dovolací súd k tomu uviedol: *„Obsah dovolania (v žiadnej časti, hoci je označený dovolací dôvod formálne uvedený v bode 112 dovolania)*

nezodpovedá a ani sa nepribližuje dovolateľmi deklarovaneému dovolaciemu dôvodu. Najvyšší súd tak nemá žiadny priestor a ani možnosti na prezentovanie vysvetľujúcej právnej argumentácie, a preto len pripomína, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené tzn., či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva, preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd meniť skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinení... spáchali trestné činy tak ako sú uvedené v rozsudku odvolacieho súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení konania všetkých troch obvinených... Použitú právnu kvalifikáciu... odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označených trestných činov.“

22. Dovolací súd, vychádzajúc z už uvedeného, dospel k záveru, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je naplnený.

23. Sťažovatelia boli v dovolaní „nespokojní“ aj s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu, ktoré považovali za „nepreskúmateľné pre nedostatok transparentných dôvodov“. Odvolaciemu súdu vyčítali, že sa nevysporiadal s ich argumentáciu, prečo inšpekčná služba nemohla vyšetrovať colníkov, že sa vôbec nezaoberal argumentáciou k neústavnosti a nezákonnosti inšpekčnej služby, rozsudok odvolacieho súdu považovali za svojvoľný a nepreskúmateľný, že dovolací súd ponechal úplne bez povšimnutia námietku nezákonnosti začatia trestného stíhania.

24. Dovolací súd k týmto výhradám sťažovateľov uvádza, že podľa § 371 ods. 7 Trestného poriadku „*Dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné*“, v dôsledku čoho nemôže dovolací súd „*nespokojnosť*“ dovolateľov s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podradiť pod žiaden dovolací dôvod.

25. Napokon dovolací súd v napadnutom uznesení dodal, že „*nezdieľa názor obvinených o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Práve naopak, pričom poznamenáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a ostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nevyhnutné zobrať do úvahy argumenty, skutkové a právne závery obidvoch súdov, najmä ak odvolacie námietky zodpovedajú námietkam predkladaným už pred súdom prvého stupňa.*

Odvolací súd i súd prvého stupňa v odôvodnení svojich rozhodnutí zrozumiteľne a v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. rozobrali všetky podstatné a rozhodné skutkové i právne skutočnosti a presvedčivo vysvetlili prečo rozhodli tak ako rozhodli. Ich rozhodnutia považuje dovolací súd za zrozumiteľné, nie len pre osoby znalé práva, ale aj pre verejnosť, pričom v nich možno nájsť odpovede na všetky, pre dovolateľov nejasné či sporné otázky.“.

II.

Relevantná právna úprava

26. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Tým je zákon o ústavnom súde.

27. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (obdobne čl. 10 ods. 2 listiny).

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú (obdobne čl. 13 listiny).

Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením (obdobne čl. 13 listiny).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny).

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon (obdobne čl. 38 ods. 1 listiny).

28. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

29. Podľa § 114 ods. 1 Trestného poriadku v trestnom konaní pre úmyselný trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky, korupciu alebo pre iný úmyselný trestný čin, o ktorom na konanie zaväzuje medzinárodná zmluva, možno vyhotoviť obrazový, zvukový alebo obrazovo-zvukový záznam, ak možno dôvodne predpokladať, že ním budú zistené skutočnosti významné pre trestné konanie.

Podľa § 114 ods. 2 Trestného poriadku príkaz na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov vydáva písomne predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora. Návrh musí byť odôvodnený podozrením z konkrétnej trestnej činnosti a tiež údajmi o osobách a veciach, ktorých sa vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov týka, ak sú tieto údaje známe...

Podľa 181 ods. 1 Trestného poriadku príkaz musí obsahovať:

a) označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide (nie mená a priezviská sudcov, ako to Trestný poriadok vyžaduje pri rozsudku ako forme rozhodnutia vo veci samej, pričom dotknuté príkazy označenie orgánu obsahovali, pozn.),

b) dátum a miesto rozhodnutia,

c) výrok príkazu s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité,

d) skutok s uvedením právnej kvalifikácie trestného činu, ak z povahy veci nevyplýva niečo iné.

III.

Právne posúdenie veci ústavným súdom

30. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 28 colníkov Colného úradu Michalovce, služobne zaradených na pobočke v Čiernej nad Tisou, ako aj traja štátni občania Ukrajiny a jedna občianka Slovenskej republiky boli za použitia dôkazov získaných na základe príkazov na použitie ITP zo 14. septembra 2008 vydaných sudkyňou pre prípravné konanie, ktorých zákonnosť sťažovatelia napádajú, trestne stíhaní jednak pred Okresným súdom Trebišov vo viacerých konaniach, pričom sťažovatelia poukazujú na dve z nich (obžalovaný [REDAKOVANÉ] – sp. zn. 3 T 135/2014 a obžalovaní [REDAKOVANÉ] – sp. zn. 1 T 42/2014), ako aj pred špecializovaným trestným súdom (odsúdení sťažovatelia – sp. zn. BB - 3 T 30/2013).

31. Okresný súd Trebišov dospel v uvedených dvoch konaniach k záveru, že príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov vydané sudkyňou pre prípravné konanie boli v dôsledku neuvedenia mena a priezviska sudkyne nezákonné, z čoho vyvodil procesnú nepoužiteľnosť dôkazov získaných využitím informačno-technických prostriedkov. Tento záver si osvojil aj Krajský súd v Košiciach vo svojich uzneseniach (č. k. 7 To 48/2016-606 a č. k. 8 To 148/2016-1594), ktorými zamietol odvolania prokurátora, čo viedlo k oslobodeniu obžalovaného [REDAKOVANÉ], ako aj obžalovaného [REDAKOVANÉ]

32. Naopak, špecializovaný trestný súd pri posudzovaní procesnej prípustnosti dôkazov získaných použitím informačno-technických prostriedkov na základe sťažovateľmi napádaných príkazov dospel k záveru, že príkazy sudkyne pre prípravné konanie na použitie informačno-technických prostriedkov sú plne v súlade s rozhodnutiami ústavného súdu, pokiaľ ide o požiadavku ich primeraného odôvodnenia a následnej preskúmateľnosti. Špecializovaný trestný súd k tomu uvádza „... *Predmetné príkazy majú odôvodnenie*

v rozsahu dvoch strán, pričom obsahujú opis skutkov, ktoré sa mali stať a majú zakladať dôvodnosť podozrenia proti colníkom na uvedenom hraničnom priechode z páchania konkrétnej korupčnej trestnej činnosti v konkrétnom časovom úseku, na konkrétnom mieste. Z odôvodnenia príkazov je zrejmé a dostatočne overiteľné, že konajúcemu sudcovi pre prípravné konanie bol predložený spisový materiál v predmetnej trestnej veci a sudca skúmal, či sú splnené zákonné podmienky na vydanie prokurátorom požadovaných príkazov.“

Odsudzujúci rozsudok špecializovaného trestného súdu napadli sťažovatelia odvolaním, a tak bol podrobený prieskumu odvolacieho súdu, ktorý sa značne rozsiahle vysporiadal s námietkami sťažovateľov a k zákonnosti príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov uviedol: *„V súvislosti s obrazovo-zvukovými záznamami obžalovaní namietali aj ich nezákonnosť, pretože neobsahovali všetky podstatné náležitosti, ktoré sa vyžadujú podľa § 4 ods. 3 zák. č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov, a tak neboli splnené podmienky na ich vydanie. Pritom poukazovali na vyššie konkretizované rozhodnutia ústavného súdu.*

... spomenuté rozhodnutia ústavného súdu sa vzťahujú na prípady, kedy bol daný súdom súhlas na odpočúvanie telefonických hovorov voči osobám, proti ktorým nebolo vznesené obvinenie pre trestnú činnosť, a tak sa nemohli domáhať ochrany pred všeobecným súdom v súvislosti s faktom, že ich rozhovory boli odpočúvané, pretože o tom nevedeli...

... postup na použitie informačno-technických prostriedkov upravuje jednak Trestný poriadok a jednak vyššie citovaný zákon na ochranu pred odpočúvaním. Možno súhlasiť s tvrdením obžalovaných, že do práva na súkromie možno zasiahnuť len ak je takýto zásah legálny, legitímny a proporcionálny. V rámci legality zásahu sa skúma, či k nemu došlo v súlade s platnými predpismi, pričom sa prihliada aj na skutočnosť, či právny predpis bol publikovaný verejnými prostriedkami, či bol dostupný a či jeho následky boli predvídateľné.

Legitimita zásahu znamená, že do práva na súkromie možno zasiahnuť iba vtedy, ak je to v záujme štátu z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti,

predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny, v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany ich práva a slobôd.

Proporcionalita zásahu znamená, že k nemu možno prikročiť iba vtedy, ak je to nevyhnutné a sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami...

... rozhodovala sudkyňa pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu, ktorá na základe návrhu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry z 10. septembra 2008 rozhodovala po začatí trestného stíhania vo veci a podľa § 114 ods. 1, 2 Tr. por. vydala príkaz na vyhotovenie obrazovo-zvukových záznamov. Nebolo teda jej povinnosťou skúmať pri podaní návrhu, či žiadosť splňa náležitosti predpokladané v ustanovení § 4 ods. 3 písm. b) zákona na ochranu pred odpočúvaním.

Pri rozhodovaní na vydanie príkazu v zmysle § 114 ods. 1 Tr. por. musí prihliadať iba na to, či boli splnené dve základné podmienky existencia trestného konania o úmyselnom trestnom čine, na ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky, o trestnom čine korupcie alebo inom úmyselnom trestnom čine, o ktorom na konanie zaväzuje medzinárodná zmluva a možno dôvodne predpokladať, že ním budú zistené skutočnosti významné pre trestné konanie.

Návrh prokurátora bol v danom prípade riadne odôvodnený podozrením z konkrétnej činnosti. V čase rozhodovania sudkyne pre prípravné konanie bolo začaté trestné stíhanie vo veci, existovalo teda dôvodné podozrenie z korupčného správania colníkov, preto aj podľa senátu odvolacieho súdu bol tento zásah do súkromia obžalovaných plne legitímny, legálny a proporcionálny.“

33. K odvolacím námietkam sťažovateľov, že v príkazoch na použitie informačno-technických prostriedkov neboli presne označené osoby, proti ktorým mal tento úkon smerovať, a že príkazy nesúhlasia s uznesením o začatí trestného stíhania vo veci a nie je tak zachovaná totožnosť skutku, odvolací súd uviedol: „... určité nepresnosti v súvislosti so znením podnetu na podanie návrhu na vyhotovenie obrazových, zvukových a obrazovo-zvukových záznamov v návrhu prokurátora na ich vydanie a vydanom príkaze sudkyne vznikli, ale podstata a totožnosť skutku boli zachované... išlo o počiatočné štádium

trestného konania, príslušné orgány mali dostatočné podozrenie o korupčnom správaní niektorých colníkov, a práve preto boli použité informačno-technické prostriedky. Iný spôsob na odhalenie tohto správania v tom čase nebol reálne možný. Pripravné konanie je štádium, kedy sa zabezpečujú a získavajú dôkazy a nie je možné, aby všetky skutočnosti, ktoré orgány činné v trestnom konaní objasňujú, boli úplne totožné vo všetkých štádiách trestného konania.“

34. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, že absencia titulu, mena a priezviska sudkyne, ako aj nečitateľnosť jej podpisu mali mať za následok nepreskúmateľnosť príkazov na použitie informačno-technických prostriedkov, z čoho vyvodzovali nepoužiteľnosť získaných obrazovo-zvukových záznamov ako dôkazov s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 97/2012 z 20. novembra 2012, odvolací súd k tomu uviedol: *„Označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, patrí medzi formálne náležitosti rozhodnutia. Tvrdenie, že nedostatok označenia orgánu spôsobuje automaticky nezákonnosť dôkazov získaných na základe takého príkazu, podľa názoru odvolacieho senátu neobstoí. Neuvedenie mena a priezviska sudcu, ktorý príkaz vydal je síce nedostatkom, ale iba formálnym a odstrániteľným. Nespôsobuje nepreskúmateľnosť z hľadiska, či bol vydaný zákonným sudcom. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pri rozhodovaní o príkaze na vyhotovenie obrazovo-zvukových záznamov sa pravidlo náhodného výberu pridelovania veci nepoužije. V týchto prípadoch rozhoduje sudca pre prípravné konanie určený podľa rozpisu služieb sudcov s nariadenou pracovnou pohotovosťou. Rozpis služieb je neoddeliteľnou prílohou rozvrhu práce súdu na príslušný kalendárny rok a obsahuje aj mená zastupujúcich sudcov. Títo v prípade prekážky brániacej sudcovi pre prípravné konanie s nariadenou pracovnou pohotovosťou vykonávať jednotlivé úkony počas pracovnej pohotovosti, preberú výkon služby alebo nastúpia do výkonu služby popri službukonajúcom sudcovi, ak by tento z objektívnych príčin nestihol plniť svoje povinnosti.*

... príkazy na vyhotovenie obrazovo-zvukových záznamov sp. zn. BB-ŠS-V-459-01/08-Ntt-463, BB-ŠS-V-460-01/08-Ntt-464 vydala na základe odôvodneného návrhu prokurátora dňa 14. septembra 2008 sudkyňa pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica. Z ich obsahu vyplýva, že ich vydala sudkyňa pre prípravné konanie, oba príkazy sú opatrené okrúhrou pečiatkou č. 22 a

podpísané nečitateľným podpisom. Z rozvrhu práce na príslušný kalendárny rok pritom vyplýva, že na pracovisku [REDAKOVANÉ] vykonáva funkciu sudkyne iba [REDAKOVANÉ], ktorá v danom období aj skutočne vykonávala službu sudkyne pre prípravné konanie podľa vopred schváleného rozpisu služieb. Netreba zabúdať, že išlo o počiatočné štádium trestného konania, preto skúmať, či príkazy vydal zákonný sudca, bolo na príslušnom prokurátorovi. Prokurátor však žiadne takéto nedostatky nezistil. Obžalovaní, ako vyplýva zo spisového materiálu, mali možnosť oboznámiť sa s celým obsahom, aj s utajenými prílohami, avšak žiadne námietky zo strany obhajoby v tomto ohľade neboli. Obžalovaní mali možnosť vysvetliť svoje správanie zachytené použitím informačno-technických prostriedkov. Uvedenú možnosť však ani jeden z nich nevyužil. Neobstojí preto tvrdenie obhajoby, že sa nemohli oboznámiť s utajovanými prílohami. Odvolací senát zastáva názor, že aj keď na príkazoch nie je uvedené meno sudkyne, ktorá ich vydala, čo bolo v tomto období bežnou praxou, tak to neznamená, že príkazy sú nezákonné. Pritom je evidentné, že ich vydala sudkyňa pre prípravné konanie, preto neobstojí tvrdenie, že chýba funkcia osoby, ktorá predmetné príkazy vydala. Na základe príkazov boli vyhotovené obrazovo-zvukové záznamy a to, že boli dôvodné, vyplýva aj z toho, že na základe nich sa podarilo identifikovať osoby, ktoré sa dopúšťali korupčnej trestnej činnosti. Následne boli vznesené obvinenia a obžalovaní trestne stíhaní ...

Čo sa týka nálezů ústavného súdu (III. ÚS 97/2012 z 20. novembra 2012 – pozn. ústavného súdu), na ktorý poukazovali obžalovaní vo svojom odvolaní, senát odvolacieho súdu pripomína, že bol vydaný v úplne inej veci. Nešlo o nález, ktorý sa zaoberal trestnou činnosťou obžalovaných. Nešlo ani o rozhodnutie Pléna Ústavného súdu SR, preto v prerokúvanej veci nie je odvolací senát týmto nálezom viazaný. Pokiaľ uvedený nález aj aplikoval senát Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 7 To 48/2016 a podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry proti oslobodzujúcemu rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3 T 135/2014, to ešte neznamená, že uvedené rozhodnutie je vecne správne.“

35. Pretože ústavný súd nie je štvrtou súdnou inštanciou, nebude sa jednotlivo vyjadrovať ku všetkým námietkam sťažovateľov, ku ktorým sa vyjadrili už tri inštancie všeobecného súdnictva, a posudzuje len spôsob, akým sa s nimi vysporiadal dovolací súd,

pričom konštatuje, že dovolací súd sa v napadnutom uznesení dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľov, odvolávajúc sa aj na rozsiahle odôvodnenie odvolacieho súdu.

36. Príkaz na použitie informačno-technických prostriedkov bol v prípade sťažovateľov vydaný na základe Trestného poriadku v rámci prebiehajúceho trestného konania. Dovoľávať sa absencie náležitostí, ktoré vyžaduje na vydanie súhlasu zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“), je bezpredmetné, pretože ten sa na prípad sťažovateľov nevzťahuje.

Sťažovatelia poukazujú na to, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pre všetky prípady „tajného sledovania“ aplikuje rovnaké princípy, no ďalej túto myšlienku nerozviadli. Pokiaľ ide o princíp zákonnosti, tak ten bol v ich prípade dodržaný, pretože o použití informačno-technických prostriedkov bolo rozhodnuté na základe zákona (Trestného poriadku) za dodržania podmienok, ktoré vyžaduje § 114, ako aj § 181 Trestného poriadku. Rovnako nevysvetlili, ako majú súvisieť použité operatívno-pátracie prostriedky s procesnou prípustnosťou dôkazov získaných informačno-technickými prostriedkami, ktoré sú niečím iným. Napokon sa snažia premostiť k vlastnému záveru, že nie je relevantné, na základe akého zákona bolo vykonané „tajné sledovanie“. Ústavný súd k tomu podotýka, že to relevantné je, pretože rôzne zákony kladú na použitie informačno-technických prostriedkov rôzne podmienky z rôznych dôvodov. Práve rozsudok ESLP vo veci Khan proti Spojenému kráľovstvu z 12. mája 2000, na ktorý sťažovatelia poukázali, konštatoval, že hoci odpočúvania neboli prevedené v súlade so zákonom (čo nie je prípad sťažovateľov, pozn.) v zmysle čl. 8 dohovoru, pripustenie takto získaného dôkazu nebolo porušením práva na spravodlivý proces.

37. Je potrebné podotknúť, že v prípade použitia informačno-technických prostriedkov na základe zákona o ochrane pred odpočúvaním sú podmienky na ich použitie oveľa prísnejšie a zároveň akékoľvek pochybenie dotknutých orgánov, prípadne príslušného súdu alebo sudcu vnímané oveľa citlivejšie, keďže ide o situácie, keď oprávnený orgán zasahuje do súkromia osôb, ktoré sa nemusia nijako podieľať na trestnej činnosti,

no existuje odôvodnený predpoklad, že disponujú informáciami cennými pre činnosť príslušných orgánov štátu, ktoré nebolo možné získať inak. Ústavný súd preto vo svojich skorších rozhodnutiach týkajúcich sa procesnej použiteľnosti dôkazov získaných použitím ITP na základe súhlasov podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním (napr. III. ÚS 97/2012) vnímal a posudzoval chýbajúce uvedenie mena, priezviska a funkcie sudcu oveľa citlivejšie, a ako uviedol, „... akékoľvek následné zisťovanie konkrétnej osoby zákonného sudcu nič nemení na jeho nepreskúmateľnosti od samého začiatku“, pretože obsahovali zásadnejšie vady, najmä nedostatočné, prípadne žiadne odôvodnenie, a v prípade takýchto nedostatkov bola vyvodená procesná nepoužiteľnosť dôkazov získaných použitím informačno-technických prostriedkov aj v prípade ich použitia na základe Trestného poriadku (napr. III. ÚS 133/2010). To však nie je prípad sťažovateľov.

38. Pokiaľ ide o chýbajúce uvedenie mena, priezviska a funkcie sudkyne na predmetných príkazoch vydaných vo veci sťažovateľov na základe Trestného poriadku a opatrených pečiatkou príslušného súdu, podstatná je prítomnosť podpisu – ako vyjadrenia súhlasu s ich obsahom, a fakt, že osoba sudkyne je v tomto prípade spätne overiteľná a bola odvolacím súdom overená. Neodstrániteľnou vadou by bol práve chýbajúci podpis oprávnenej osoby bez ohľadu na prítomné uvedenie jej mena, priezviska a funkcie len technickým zariadením. Určite nemožno považovať takúto formálnu absenciu za žiaduci jav alebo ju odobrovať ako „bežnú prax“, no taktiež z nej nemožno vyvodzovať procesnú nepoužiteľnosť získaných dôkazov. Nepreskúmateľnosť treba chápať ako objektívnu nemožnosť zistiť, respektíve overiť skutočnosti, ktoré nastali, prípadne mali nastať v minulosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na posúdenie zákonnosti postupov a rozhodnutí dotknutých orgánov. Ústavný súd si je vedomý, že sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti namietali aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, no v zmysle už uvedeného je jeho porušenie rovnako nereálne ako porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 36 ods. 1 listiny.

39. Ústavný súd vo vzťahu k tomu, či podklady, ktoré boli predložené sudkyňi pre prípravné konanie vyvolávali skutočne dôvodné podozrenie voči osobám sťažovateľov, uvádza, že je to práve osoba sudcu, ktorá je kompetentná vyhodnotiť odôvodnenosť zásahu do práv dotknutých osôb použitím informačno-technických prostriedkov, či už je to v rámci

trestného konania, alebo výkonu spravodajskej činnosti, pretože keď už raz bola dôvera spoločnosti v demokratickom zriadení osobe sudcu zverená, je absurdné, aby jeho závery a hodnotenia ústiace do rozhodnutia o spôsobe získavania informácií, týkajúce sa počiatkovej fázy konania, nie rozhodnutia vo veci samej, podliehali prieskumu či hodnoteniu účastníkov konania.

40. Napokon ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie dovolacieho súdu nevybočilo z medzí ústavnosti ani z medzí základných práv a práv inkorporovaných v listine a dohovore, a keďže ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľov v časti prijatej na ďalšie konanie nevyhovel, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími nárokmi sťažovateľov.

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu